

NOVI AKORDI

Glasbeno-književna priloga.

IX. letnik
Zvezek 2

Strokovno uredništvo: Dunaj XV/1 Mariahilfergürtel 29.
Izdajatelj in odgovorni urednik: L. Schwentner, Ljubljana.
Cena za leto K 10.—, za 1/2 leta K 5.—, posamezni zvezki po 2 K.

Ljubljana
1. marca 1910

Vse prispevke je izključno le nasloviti na *strokovno* uredništvo (dr. Gojmir Krek). — Rokopisi se ne vračajo. — Na anonimne ali psevdonimne pošiljatve se ne oziramo. — Za nenaproseno vposlane prispevke uredništvo ne jamči. — Sklep uredništva za članke 1., za druge prispevke 8. dne prejšnjega meseca.

Pretisk člankov, poročil in ocen je dovoljen samo, če se izrecno navede vir: „Novi Akordi“.

Risto Savin: „Lepa Vida.“

Dobrih deset let bo, kar se je Savinovo ime prvič pojavilo v slovenski glasbi. V glasbeni produkciji slovenski so bili tedaj zelo suhi časi. Tisto bore, kar je takrat skladb zagledalo beli dan, bili so skoro sami zborčki in še ti po svoji pretežni večini, ah, tako žalostno diletantski! Komaj da je opaziti kak poskus, kjer stremlji skladatelj za višjimi cilji. Takrat je bil pač že izšel n. pr. Nedvedov »Album« solo-pesmi. Vendar so to stvari, v katerih — dasi rojenih koncem 19. stoletja — ni najti nobenega sledu, nobenega odmeva niti na ono, kar se je pol ali pa celo stoletje prej godilo in občutevalo silnega in mogočnega v glasbenem življenju kulturnih center. Ti napevi niso bili drugega kakor v nekoliko dostojnejšo — a še zelo malomestno — obleko oblečena »Liedertafel«, ki pa je svojo prirojeno solzivost le slabo skrivala.

V tistem pustem času se je zgodilo, da so zazveneli pri nas povsem novi akordi, oglasila se je krepka, mladostno brezobzirna glasba, ubirajoča predrzne moderne harmonije v jezo in ogorčenje naših tedanjih kritičnih kvintolovcev. Izšle so *Savinove* balade. Prave znanilke novih časov. Početnice *moderne* glasbe na Slovenskem. Risto Savin nam je prvi zapel v harmonijah, do tedaj pri nas nepoznanih. In bilo je v svojih posledicah le naravno, da je, izhajajoč iz drobne oblike pesemske do vedno večjih oblik, na zadnje do opere, moral Risto Savin temeljem smeri, ki si jo je bil načrtoval že pri svojih prvih korakih, priti konečno do one pomembne pozicije, katero bi govoreč o njegovi zadnji operi pred vsem rad ostro poudaril:

Risto Savin je med našimi slovenskimi opernimi skladatelji oni, ki je tudi v našo operno produkcijo uvedel moderna načela muzikalne drame in moderno glasbo.

To stopa kar pri primerjanju njegovih obeh opernih del, »Poslednje straže« in »Lepa Vida« z operami drugih naših skladateljev v ospredje kot njegova najbolj značilna poteza. Ona tudi daje njegovemu nastopu historično važnost.

Če primerjam splošni, celotni vtisk »Poslednje straže« — kolikor mi je še v spominu — z onim »Lepa Vida«, se mi zdi zlasti očividni napredek v orkestralnem stavku in pa v muzikalno-formalni gradbi. Orkester, v »Poslednji straži« še masiven, težko tekoč in od sile natrpan z različno glasovno navlako, je v »Lepi Vidi« neprimerno prozornejši, mnogo bolj rahel in lahkoten in se po večini skrbno ozira na glas solista, da ga ne zakrije. In kar se tiče muzikalno-formalne strani, so posamezni stavki v obče spretno zgrajeni, učinkujoče se spajajo drug z drugim in teko dobro.

Kar pa sem že pri »Poslednji straži« občutil kot hibo, ki delu občutno škoduje — saj po mojem vtisku — ravno isto mi je prišlo tudi pri »Lepi Vidi« do zavesti, namreč da obema deloma, ako motrim v njih zgradbo večjih muzikalnih skupin, manjka prepotrebne *širine*. Vsako občutje je mahoma pretrgano, prekratko. Slušalec, komaj uveden v eno občutje, je s prezgodaj vstopajočim drugačnim iz prvega iztrgan, tako da niti nima časa, da bi svoj duševni pogled vstavil v primerno razpoloženje, kar je vendar najnujnejša premisa estetičnega sprejemanja. Če je kaj takega hiba pri navadni drami, se mi zdi tem večja pri muzikalni drami. Zakaj za poslednjo nič ni bolj karakteristnega, kakor da je v njej vsled glasbe po naravi stvari vsaka gesta drame popočasnjena, široka, v svoji širini celo natančno v času odmerjena ravno vsled spremljajoče glasbe. Nujna posledica tega je, da se v glasbeni drami vsako občutje razživi na široko, tok dejanja je počasnejši in dejanje zato navezano na širokopotezen, priprost razvoj.

Imam toraj vtisk, da je v obeh Savinovih delih preveč razkosanosti, razcefranosti, kar se tiče glasbene arhitektonike v širšem pogledu, preveč nemirni ste, preozki, prestisnjeni, premalo bogati.

Toliko v splošnem.

V posameznem se mi zdi, da je Risto Savin v svoji melodiki mestoma premalo plastičen in izrazit. Takoj začetna scena 1. akta: »Kolo«, je v melodičnem pogledu zelo megljena, brezizrazna. Dve nervozno gor in dol v tercah begajoči oboji rišeta monotonsko valujočo melodično linijo, ki dolgočasi. Balada o lepi Vidi, ki sledi plesu, se mi zdi bolj konstruirana, nego občutena. V glavnem njenem motivu rabljeni melodični postop v zvišani sekundi žal sam ne zadošča, da bi motivu dal karakteristno lice. Melodično mnogo boljši je prizor med Vido in njenim možem. Možev ljubezenski motiv se dviguje v lepo vzbočenem loku in ves spev je gorko občuten in spretno zgrajen. Vroče žari tudi motiv ljubezni med Albertom in Vido, in je zlasti ob svojem prvem nastopu uveden zelo blesteče. Jednako tudi ljubavnemu dvospevu med Albertom in Vido ne manjka iskrenosti, za moj občutek je samo nekoliko previhrav v svoji harmoniki. Sploh se druga polovica akta v muzikalnem oziru dobro prezentira in ima gladek tok.

Drugi akt pričanja s sceno, ki je dejanju prikrpana, ne da bi imela v njegovem razvoju kako motorično važnost. Ali ravno pri tej sceni, kakor je postranska, zaveje iz glasbe naenkrat neko intenzivno, nežno, intimno občutje. To me je zadelo takoj pri prvi predstavi, ali, dasi sem nezaupen napram svojim prvim vtiskom, ponovilo se mi je tudi pri sledečih predstavah navzlic temu, da so nekateri motivi, ki so rabljeni v tem prizoru, cunjasti in razcefrani, in navzlic temu, da sta v naših predstavah oba predstavitelja, ki imata opraviti v tej igrajoči lahkotni sceni, prekričala svoji vlogi. Ali ne leži mogoče skladateljeva posebna nadarjenost v smeri takih gracijoznih občutij?

Drugi del akta naj ima laški kolorit. Zanj je skladatelj najel melodično posojilo pri nekterih mladih Lahih, ali melodični denar, s katerim plačuje skladatelj v teh scenah, nima pravega žvenka. Na srečo smo prav kmalu v 3. aktu. In zopet doma na Hrvaškem, kar nam Nežina pesem uspavanka posebno posvedoči s svojim tipičnim kadenciranjem na dominantno. Ta pesem Nežina in poznejša uspavanka Vidina imata lepo občutje in sta v svoji sklenjeni obliki ušesu prijeten odpočitek. Enoglasni klici trobil v sinkopiranem $\frac{3}{4}$ taktu uvajajo v korzo 4. akta, nakar se začno v orkestru veliko bolj drenjati in mešati različni tonovi načini, kakor se je pa zbor na slovenskem odru. V ta stoični metež zbora se v kratkih presledkih oglašajo spodbudni trombe glasi. Vztrajno kot neumorni misijonarji ali brez upa zmage. In človek je nazadnje žalosten zborove veselosti in sit spodbujajočih klicev združenih trobil. Zakaj ti in ona, oboje je jednako leseno.

Te klice, vrag jih vzemi! Čim večkrat sem jih slišal, tem bolj sem klel njihovo dolgočasnost.

Tolažba ušesom in slast, ko se oglasi pikolo, barabica med inštrumenti, in zažvižga predrzno, veselo vižo. Zbor se razgiblje in publika se razveseli. Ali ne za dolgo. Zakaj, kakor se je koncem drugega akta spomnil skladatelj mladih Lahov in njihove melodike, tako se koncem 4. akta spomni mladih Lahov in njihovih dramatičnih sklepnih efektov. — Zato zadavi h koncu Alberta, zabode Vidinega moža in Vido zanori.

Tu je naenkrat toliko zanimivosti na kupu, da do danes ne vem, kakšna je glasba v teh scenah in ali je je sploh kaj, vsled česar je nujno mojega glasbenega poročila konec.

Anton Lajović

Muzikalne in književne novosti.

Josip Michl: Človeka nikar! Za bariton in klavir. Izdala in založila »Glasbena Matica« v Ljubljani 1909. (K 3.—).

Zopet delo, glede katerega se nam ni treba ustavljati pri zunanostih. Dvojno veselje, če je vsebina dosti zanimiva, vabeča k daljši ostaji. Za svojo osebo moram odkrito priznati, da me Gregorčičev monumentalni, vročerkvni evangelij »Človeka nikar« vsakokrat, ko jo berem, spodbuja k uglasitvi. Ne vedno v istem zmislu: enkrat ga vidim v filozofsko-reflektivni luči, drugikrat se mi zdi zopet človeško-impulzivna; topot menim, da prevladujejo vendar slabotno ali vsaj ponižno resignujoči toni, onopot pa slišim v prvi vrsti krepke proteste iz te čudovito nejasne pesmi. Radi tega se do zdaj nisem upal, približati se temu umotvoru z glasbenim orodjem, dasi me mika kakor sfiga in bi moralo biti zadoščenje neverjetno globoko osrečujoče, če bi se posrečilo, rešiti to vsekako težko nalogo.

Michl se je oprijemal te pesnitve bolj kot miren, hladen *modrijan*, le tu pa tam, posebno proti koncu se oglašča vročerkvni *človek* z vsem svojim zemeljskim ogorčenjem in sveto jezo, zadušito vendar tudi tu v vdano prošnjo za usmiljenje. V globoko žalost in svetobol te znamenite stvaritve zapleten, shvatal jo je v obče bolj v zmislu *poznejšega* Gregorčiča, onega Gregorčiča, ki se je popolnoma odpovedal vsemu, kar se zdi človeku zaželjeno, ki je resigniral na vse, kar je tosvetnega, in se je udajal do cela v svojo usodo, onega Gregorčiča, ki je takorekoč *živel* v mislih na *smrt*, ker je ona jedina rešiteljica od človeških muk. Nekako v nasprotju k lirčno-reflektivnemu vtisku, ki ga napravlja skladba v obče, je zopet mestoma dramatično osnovana. Osobito inštrumentalni del je dasi ne očitno vendar dosti prozorno motivično zgrajen. To dejstvo bi moglo pričati, da se tudi Michl ni mogel odločiti za to ali ono shvatanje besedila, da tudi on tvarine ni znal suverensko obvladati. Res: nezaslišano globoka in ubranostno močna bi morala pač ona glasba biti, ki bi dajala tej pesnitvi toliko *svojega* čustvenega sveta, da bi jo ž njo do cela prešinila in bi le *njeno* shvatanje obvladovalo in v poslušalcu ustvarjalo vtisk popolnega, *brezdvornega* zadoščenja.

V začetnem delu (f-mol) slika skladatelj vedno »vrtenje, prerojevanje, prenavljanje, iz bitja v bitje presnovljanje« z nepretrgano, vedno enako utripajočimi sekstolami v basu. Lep kontrast k temu delu bi bil sledeči stavek (c-dur) s svojo lirčno kantileno »Brezumni svet plakaje toži« (e v drugem taktu tega dela in na odgovarjajočih mestih ni pravilen), če bi v njem ne strašil *Vilharjev* »Mornar«. (Ali pa je morda melodija nalašč porabljena in je hotel avtor »Mornarja« samo *citirati* kot *primer* za one nebrojne »brezumne« tisoče, ki brezpredmetno zdihujejo pod minljivostjo vsega lepega? Ne verjamemo. Za gol citat zavzema ta motiv prevažen in prevelik prostor v kompoziciji). Po ponovitvi prvega motiva se polastuje sekstolno gibanje tudi sopranskega parta, dočim se javlja v basu glavni motiv prvega dela. In zopet se oglašča

človek z že omenjeno kantileno v c-duru, iz katerega vzklije z vedno bolj potrjujočim stopnjevanjem pesnikov kredo »Ne bom umrl«. Krepko akcentovani akordi pričajo o trdi, močni podlagi njegove vere. Zamaknjen v to svojo blaženo vero, napolnjen nebeških vizij sklence roke in, hrepeneč po svetih tajnostih, poje kot pravi lirik svojo iskreno molitev (es-dur) »No duhu poženo peroti... Tebi hitel bi naproti... da zrl bi solnčno-jasno lice, obraz ljubezni in resnice!« Globokost, trdost njegovega upa, njegove vere in ljubezni dokumentujejo vnovič oni skalnati kredo-akordi v $\frac{6}{8}$ taktu, ki sledé temu liričnemu delu. Melodično plitvi, harmonično preenolični in vsled tega slabotni recitativ »To prst pa prsti izročé« (v katerem nas opazka »motiv groba« preseneči, ker je to jedini motiv, ki ga je skladatelj sam kot tak označil, ki ga pa samo še enkrat rabi, in sicer na mestu, kjer ne uvidevamo stika z besedilom) nas izročuje nadaljevanju pesnikove molitve »Iz praha vzgoji ti cvetico« (c-mol), ki jo skladatelj v široko osnovanem učinkopolnem dramatičnem stopnjevanju nekako poostri v strastno, trpko prošnjo »Človeka nikar!« Da, strasten je ta vzklik, a skladatelj se brzo opravičuje, ublažujoč končno svoje močne čute z večkrat omenjenimi kredo-akordi.

Ne vemo, ali smo skladatelja prav razumeli. In ravno ta dvom, menimo, dokazuje, da stojimo tudi po uglasbitvi Gregorčičeve pesnitve še vedno pred vprašanjem: *Molitev ali protest?* Morda je rešitev ta-le: *Vsebina*: protest, *oblika*: molitev; in sicer molitev z ozirom na občno znane okolščine utesnjenega življenja pesnikovega. Morda! A kako naj glasba izraža tega čudnega proteja?

V absolutno-glasbenem oziru nimamo veliko dostaviti. Če priznavamo, da je Michl v harmonizaciji dosti bogatejši kakor naši skladatelji povprek — Lajovica pač tudi v tem oziru daleko ne doseže — se njegova melodika še ni znala postaviti na lastne noge. Razun že omenjene reminiscence iz *Vilharjevega* »Mornarja«, ki utegne pri prednašanju pred muzikalno poučenim občinstvom naravnost kritična postati, nam kalijo popolno veselje nekateri markantni spomini na *Griega* (če se ne motimo, violinska sonata g-dur), na *Wagnerja* (Večni mornar, uvertura), na *Brahmsa* (Simfonija e-mol) i. t. d., ali nas motijo vsaj splošno običajne melodične poteze, ki je ima avtor skupne z drugimi skladatelji, ki se sploh pogostoma rabijo in so vsled tega obrabljene. Pogostno, ne povsod organsko ali deklamatorično utemeljeno menjavanje taktnih načinov škoduje nekoliko neprisiljenemu toku melodije in enotnosti muzikalne vsebine. V celoti pa je Michlovo delo našega toplega spoštovanja in priporočila vredna skladba, o kateri veljaj nemški pregovor: »Die schlechtesten Früchte sind es nicht, an denen die Wespen nagen!«

Krek

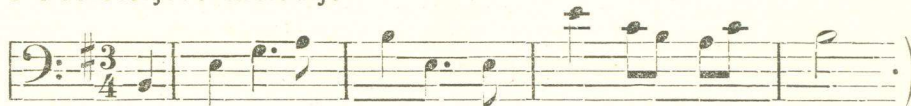
Anton Foerster: Domovini! Slavnostna kantata za moški zbor in samospeve z orkestrom ali klavirjem, op. 26. (Ant. Foersterja zbranih skladb knjiga I.) Izdala in založila »Glasbena Matica« v Ljubljani 1909. (K 3.—).

Op. 26.! *Foerster* in op. 26.! Skoraj nemogoče se nam zdi, da je skladatelj tristavnih opus-števil pregrešil tudi kak op. 26. »Glasbena Matica«, ki je imela z lanskimi publikacijami v obče posebno srečo — hvalevredna je osobito raznoličnost: skladbe za klavir, samospev, moški zbor! — izdala je to delo kot prvo knjigo Foersterjevih zbranih skladb. Zakaj je začela še le s 26. delom? Ali smatra komponist svoje prejšnje skladbe za premalo vredne, da jih ne objavlja v svoji zbirki? Ali pridejo prejšnja dela šele na vrsto? Predležea skladba kaže vsekako že veliko onih svojstev, ki dičijo sedanje ustvarjenje Foersterjevo, vzlasti posnemanja vredno snažnost harmoničnega stavka, strogo pravilno polifonijo, jasno obliko. Da priča hkratu o oni stoični mirnodušnosti in hladnokrvni flegmi, ki karakterizujete sedanjega Foersterja-filosofa, nam pa nikakor ni prav. Namesto kot učenega teoretika bi si bili predstavljali mladega Foersterja raje kot melodičnega razuzdanca — Die Jugend brauset, das Leben schäumt — namesto sivo-solidnega dogmatika smo

mislili pozdraviti zlatolasega fanta, ki poje prosto kakor ptič v hosti. Škoda! Ravno melodična iznajdba, ki je navadno privileg mladih umetnikov, je v tej mladostni kompoziciji nekoliko prikrajšana, precej suha in eklektična. Nedostaje ji onih markantnih potez v fizionomiji, ki se vtiskajo v spomin. Bahantski smeh in rujoča boleost, grmeča jeza in vroča, blažena-neblažena ljubezen — vse to je sedanjemu Foersterju tuje. Vendar smo smatrali dozdevno mlačnost in hladnost sedanjega Foersterja za mir tiho smehljajočega se modrijana, ki je že premagal ves ta tuzemski raj in pekel. Od mladega Foersterja bi pa vendar bili pričakovali čisto kaj drugega. Dejstvo, da tudi on teh naših nad ni znal izpolnjevati, bi dajalo onim prav, ki menijo, da so temu skladatelju pri vsej dovršenosti vendar zadnja vrata k najvišji umetnosti zaprta, da mu je namreč odrečeno to, kar imenujemo »veliko strast«. Za *njega* pač dobro; za njegovo *stvarjenje* pa...? Kakor rečeno, škoda! Najbolj posrečena se nam še zdi melodija prvega srednjega stavka (g-dur), dočim je drugi srednji stavek (e-mol) pač očitna reminiscenca iz *Blodkove* opere »V studni«. (Primeri začetno arijo Lizino v prvem aktu

s Foersterjevo melodijo:

Začetni tema pa se ne vzpenja nad vsakdanjost. Tako je morda ta skladba učinkovita vsled onih lastnosti, ki smo je gori omenili: Globokega, stalnega vtiska ne zapušča, ker so melodične misli prekonvencionalne, premalo karakteristne in izvirne. Ena dobra skladba več, a nič izvanredno odličnega, kakor bi si bili želeli.

Pripomnimo, da korektorji pri tej izdaji pač niso izpolnjevali svojih dolžnosti. Sicer bi ne bilo mogoče, da je stavek n. pr. na enem mestu celo popolnoma premaknjen. V zadnji vrsti str. 11. beri namesto:

V predznamovanju str. 12. pogrešamo povsod drugi križec (d-dur!) Pri tiskotvoru iz Eberlove delavnice bi teh in drugih hib pač ne bilo treba.

Dobro pogojeni portret skladateljev je izdaji v kras, umetnikovim prijateljem v veselje. Vivat sequens! Krek

Vinko Vodopivec: Kovačev študent. Libreto spisal Ivan Kovačič (Zbirka ljudskih iger 5. in 6. snopič). Založila Katoliška Bukvarna. V Ljubljani 1910. (K 3'20).

»Vsebina« te ljudske spevoigre — kovačev sin, dijak v mestu in velik krokar, se vrne slednjič na očetov dom, uvidevši, da je boljše in prijetnejše, biti dobro preskrbljen, zadovoljen učenec očeta-kovača, kakor sestra dan študent na univerzi — je nekaka ilustracija k skromnim intencijam, ki jih zasleduje skladatelj v tej burki:

„Minister biti ne želim,
še manj pa ban hrvaški,
po tronih nič ne hrepnim,
je lepši meh kovaški.“

Tudi avtor si ne želi lovora umetnostne slave: ostane lepo doma, sebe in — če mogoče — drugih zabavajoč s svojimi nedolžnimi burkami. Ta svoj namen bo gotovo dosegal pri priprostem, z malim zadovoljnim občinstvu zabavnih večerov

naših ljudskih društev, ki jim predstavljanje te igre v nobenem oziru ne bo povzročilo težav. Nedolžna predpustna šala utegne osobito s svojim naivno-veselim besedilom in spretno upletenimi, prav dobro prirejenimi narodnimi pesmimi ugajati predpustno razpoloženim veselim zadovoljnežem. Z umetnostjo nima cela reč ničesar opraviti. *Krek*

F. S. Vilhar-Kalski: Balade. (Brez založnika in letnice). (K 6—, po pošti 40 v več).

Vinko Vodopivec: Moški zbori. Založila Katoliška Bukvarna. V Ljubljani 1909. (K 1'60.)

Oceno o teh vsekako priporočljivih zbirkah prinesemo prihodnjič.

Slovenski umetniki.

Bratoma dr. Gustavu in dr. Benjaminu Ipavicu spomenik! Ko slišiš glasiti se tvojega naroda najboljša imena, glasite se tudi imeni dr. Gustav Ipavic (* 15. avgusta 1831, † 21. avgusta 1908) in dr. Benjamin Ipavec (* 24. decembra 1829, † 20. decembra 1908). Zibeljka tekla je obema v Št. Jurju ob juž. žel., umrla sta hitro zaporedoma prvi v Št. Jurju, drugi v Gradcu. Bila sta velezaslužna moža. Oba zdravnika, ljubljena od svojih bolnikov, izvrševala sta čez 50 let zvesto svoj poklic; Benjamin mnogo let brezplačno kot primarij otroške bolnišnice v Gradcu. Gustav je bil 35 let župan in častni župan v Št. Jurju ob juž. žel., častni občan mnogo slovenskih občin ter ima tudi trajne zasluge v kmetijskih panogah.

Bila sta častna člana mnogih slovenskih domačih in tujih društev in sam cesar ju je odlikoval. Ob njiju smrti pisali so celo nemški časniki v obsežnih člankih tako, kakor se piše le o velikih možeh — polno priznanja, hvale in občudovanja. Hvaležnost za tako delovanje opravičil bi samo na sebi spomenik in vendar vse te zasluge izginejo proti temu, kar sta bila imenovana *Slovincem kot narodna skladatelja*.

Kdor ju je poznal osebno, opazoval je njuno ljubeznjivo vedenje, primerno duševnemu položaju vsakogar, s katerim sta občevala. Njih značaj v bistvu vesel, prilagodil se je vsakemu položaju, vsaki starosti in vsaki struji. Take so tudi njune skladbe. Prilagodijo se vsakršnemu srčnemu občutku.

Te pesmi budijo ti sleherni dan dušo k oni plemenitosti, katero sta vlivala iz svojega globoko čutečega srca brata Ipavica v svoje pesmi: ljubezen, prijateljstvo, čut za pravico in narodni ponos odmeva iz njih. — Pesem učinkujoča tako je utrinek onega večnega solnca, ki ogreva srca in ki se imenuje »umetnost«!

Cela vrsta najkrasnejših melodij bilo je ustvarjeno tako, da zadene vsaka pravo srčno struno. Tako je vglasbil Gustav pesmi »Mrak«, »Kje so moje rožice«, »Oblačku«, »Mrzel veter«, »Tam za goro«, »Sredi vasi«, »Savska«, »Zvečer«, »Jutri«, »Pod lipo«, »Perice«, »Planinska roža«, »Danici« in nebroj drugih — »blesteča verižica muzikalnih biserov«.

Benjamin pa se je povspel v enem oziru še višje. Uvažujoč pomen pesmi za kulturni ugled vsakega naroda, ni ostal zgolj pri mali obliki takozvane »narodne pesmi«, temveč podaril je Slovincem skladbe večjega obsega, kakor »Kdo je mar«, opereto »Tičnik« in opero »Teharski plemiči«, ki je bila prva poznana slovenska opera — a tudi te v popolnoma narodnem duhu. »V Teharskih plemičih« kaže vrlino naših rojakov preteklih dni, ki so si vsled svoje hrabrosti izvojevali plemstvo. V izvolitvi tega predmeta za svojo opero vidi se *ljubezen do njegovega roda*, za katerega mu ni bila previlika nobena žrtev.

Zatorej se ni čuditi, da so vspele bratov Ipavicev melodije takrat najlepše, kadar so opevale domovino. »Bodi zdrava domovina, mili moj slovenski kraj« poje Benjamin, in »Slovenski deželi enake ne vem« poje Gustav.

Domovini služiti s *politiko* pa jima ni bilo dano. Njih miroljubni značaj jima tega ni dopustil. In vendar sta na političnem polju dosegla več, nego marsikater nadarjen politik.

Pred nekolikimi desetletji vladala je še neka napetost med Hrvati in Slovenci, ki je sedaj izginila in napravila prostor najpristrčnejšim odnošajem. In da se je to doseglo, k temu sta pripomogla ne malo tudi brata Ipavica, ne morebiti s političnimi čini, temveč s svojimi pesmimi. Ipaviceve pesmi se pojejo na Hrvatskem ravno tako pogosto, kot na Slovenskem. Ipavicevo pesem slišiš sleherni dan v zadnjem gorskem kotičku in na blestečih mestnih koncertih na Hrvatskem nič manj pogosto kot na Slovenskem. Tudi pri drugih slovanskih narodih sta Ipavica ljubljena domačina. In pesem »Slovenec sem«, katero je uglasbil Gustav, pojo sedaj že vsa slovanska plemena na pamet. Ta pesem je tolmač drugim slovanskim narodom, kako čuti Slovenec: dobi hlapčevanja je konec — »s ponosom reči smem, Slovenec sem«.

Na tej pesmi, ki je postala *nova slovenska himna*, navdušujejo se tudi ostala slovanska plemena. Sama ta pesem bi zaslužila spomenik!

Okoli 50 let prepevala sta brata Ipavica Slovincem nove pesmi, ki so »*vsakemu Slovincu srčni zaklad*«!

Te pesmi so seme, iz katerih je vzklilo lovorjevo listje, s katerim venča Slovenec svoje mojstre pevce. Vidni znak v to pa bodi *spomenik*!

Iz najrazličnejših krajev naše ožje in daljne domovine sliši se klic: »Stavimo bratoma Ipavicema spomenik!« »Glasbena Matica« v Ljubljani, »Šentjurski komite ad hoc«, nebroj slovenskih društev in bratje onkraj Sotle, vsi kličejo: *Ipavicema spomenik*!

Stal bo v Št. Jurju pred novo šolo, učencem vsaki hip na ogled, vsakemu domačinu v bodrilo in ponos ter tujcu v spoštovanje; stal bo za Št. Jurij in za celo slovensko ozemlje; stal bo, sedaj in vedno glasno kliče: »Tako slavi slovenski narod svoje velike može!«

V to naj prispeva vsa naša domovina, društva naj prirejajo večere itd. in darove bo izkazoval »Komite ad hoc« v domačih časnikih.

Za Hrvate: Milan Krešič, predsednik saveža hrv. pjev. družtva u Zagrebu. — Janko Barlè, prebendar prvostolne cerkve v Zagrebu. — **Za Čehe:** Oskar Nedbal, koncertni ravnatelj Dunajskih glasbenih umetnikov. — **Za Slovence:** Matej Hubad, koncertni vodja »Glasbene Matice« v Ljubljani. — Prof. Anton Štritof, predsednik »Glasbene Matice« v Ljubljani. — Dr. Vladimir Ravnihar, predsednik Zveze slov. pevskih društev. — Dr. Gojmir Krek, urednik »Novih Akordov«. — **Za krajevni odbor** v Št. Jurju ob juž. žel.: Franjo Kartin, t. č. predsednik ad hoc. — Anton Sivka, t. č. podpredsednik ad hoc. — Janko Artman, t. č. blagajnik ad hoc. — Josip Drofenik, t. č. tajnik ad hoc. — Dr. Josip Povalej, Dr. Josip Ipavic, Dr. Anton Schwab, t. č. odborniki ad hoc.

Predstojecemu pozivu smo se radostno pridružili, dasi bi bili mnenja, da bi moral stati ta spomenik na očitnem mestu, očitnem za slovenski narod, očitnem za one, ki se mu približajo, da se ž njim seznani, torej v naravni metropoli slovenske kulture, v *Ljubljani*. Če postavimo Ipavicema v rojstnem kraju spominsko ploščo, v Ljubljani spomenik, in — kar je in ostane glavna stvar — če jima izkazujemo svojo ljubezen in spoštovanje s tem, da negujemo vestno njuno duševno zapuščino, izpolnjujemo s tem le dolžnost hvaležnosti napram za življenja premalo cenjenima domačima umetnikoma. Mislimo, da smo v stvari sami vsi jedini, o kraju se bo morda dalo razpravljati. *Uredništvo „N. A.“ je pripravljeno, prejemati in izkazovati prispevkov za spomenik, stavi pa obenem krajevno vprašanje na diskusijo.*

Glasbena društva.

Razpis nagrade. Pevski zbor »Glasbene Matice« razpisuje 200 K, ki mu jih je v poljubno uporabo poslalo hrvatsko

pevsko društvo »Kolo« iz dohodkov svojega koncerta dne 6. novembra 1909 v Ljubljani, kot nagrado za nove, še ne objavljene mešane ali moške zборе s slovenskim ali hrvatskim tekstom. Vsota se bo razdelila med relativno najboljše doposlane zборе po glasbeni vrednosti. Termin do 31. julija 1910. Skladatelji naj označijo svoje skladbe samo z geslom, svoja imena naj pa prilože v zaprtem kuvertu pod istim geslom. Nagrajene skladbe preidejo v last »Glasbene Matice«.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani razpošilja nov cenik svojih muzikalij. V njem najdemo pevska društva 55 različnih glasbenih zbirk z več nego 430 moškimi in mešanimi zbori. V »Glasbeni Matici« so k prav mnogim partituram na razpolago tudi litografirani glasovi po cenah, označenih v dotični opazki tega cenika.

Podružnica „Glasb. Matice“ v Trstu, ki se je največ po prizadevanju učitelja K. Mahkote ustanovila pred tremi meseci, šteje danes 22 učencev za teorijo, 20 učencev za klavir in 14 učencev za gosli. Teorijo, I. letnik, poučuje K. Mahkota po 2 uri na teden, klavir, ki ga obiskujejo začetniki in oni učenci, ki so se ga učili največ 4 leta, poučuje E. Adamič 11 ur na teden, gosli I. II. in III. letnik J. Frischkowitz, višje letnike Bibiza po 7 ur na teden. Pevski zbor šteje 28 moških in 26 ženskih glasov, skupaj 54. Koncertni in šolski vodja je K. Mahkota. Dijaški zbor se je moral vsled pomanjkanja tenorov opustiti. E. A.

Novi predsedniki pevskih društev so: Tržaško pevsko društvo „Kolo“: Maks Cotič, (vnovič izvoljen na občnem zboru dne 9. jan. t. l.), Vipavsko pevsko društvo: Ivan Bojc, (občni zbor dne 18. jan. t. l.), Pevsko društvo „Ilirija“ pri Sv. Jakobu blizu Trsta: Gregor Babič (občni zbor dne 23. jan. t. l.). Pevsko društvo „Višava“ na Konkonelju: Matija Čebulc (občni zbor dne 29. jan. t. l.), Pevsko društvo „Postojna“ v Postojni: Fran Kutin (občni zbor dne 16. jan. t. l.).

Skupščina odposlancev „Zveze slovenskih pevskih društev“ se bode vršila dne 6. marca 1910 ob 10. uri dopoldne v pevski dvorani »Glasbene Matice« v Ljubljani.

Slovenski glasbeni svet.

Na koncertu pevskega društva „Zarja“ v Rojanu sta se pela dne 16. januarja t. l. pod vodstvom Emila Adamiča med drugim dva mešana zbor iz »N. A.« in sicer drja. Schwaba »Zdaj sam le sem zahajam« in E. Adamiča »Da sem jaz ptičica«. Največji uspeh so imeli razun Adamičeve skladbe dva Dvořáková »Moravska dvospeva« in Smetanov sekstet iz »Prodane neveste«. Vzpored in način izvajanja dokazujeta, da stremlja društvo po najvišjih umetniških ciljih. Dne 19. marca t. l. priredi isto društvo pod Adamičevim dirigentstvom koncert, čigar program bo obsegal jedino skladbe iz »N. A.« Drugim pevskim društvom za vzgled!

Pevsko društvo „Zvon“ v Šmartnem pri Litiji je prednašalo dne 9. januarja t. l. pod vodstvom Emila Lajovica med drugim Antona Lajovica krasni peteroglasni mešani zbor »Bolest kovač«, Smetanov sekstet iz »Prodane neveste« in Adamičev mešani zbor »Zaman pod oknom« iz »N. A.« Lepa ambicija, posnemanja vredna pred vsem v — Ljubljani!

Delavsko bralno društvo v Idriji je pelo dne 31. decembra l. l. Adamičev mešan zbor »Ptička« iz »N. A.«

Sledeče skladbe iz „N. A.“ so se pele razun že omenjenih: Dr. Schwab: »Zdaj sam le sem zahajam...« E. Adamič: »Da sem jaz ptičica.« E. Adamič: »V samotah.« (Trebče: Pev. dr. »Primorec«). — Dr. B. Ipavec: »Ej, tedaj...« (Sv. Ivan: Sokolski pevski zbor). — Dr. G. Krek: »Pogodba« solospjev. (Slavjanska Čitalnica v Trstu). V. Novak: »Bi mirna noč« moški zbor. (Zagreb »Kolo«, Volosko, Hrv. pj. društvo »Lovor« in Zagreb »Hrv. akad. omladina«, Vjek. Rosenberg-Ružić: »San« moški zbor (Vukovar, Hrv. pj. društvo »Dunav«).

Pevsko in glasbeno društvo v Trstu namerava prirediti marca meseca velik koncert pri katerem se boste proizvajali iz »N. A.« točki: E. Adamič: »Prekmorska pošta« in A. Foerster: »Povejte ve planine«; pri pevskem večeru, ki se priredi kmalu na to, pa poleg zgoraj imenovanih še E. Adamič: »V gorah« B. Ipavec: »Tiček« in G. Krek: »Vabilo«. — Ocen o koncertu in pevskem večeru prinesemo v prihodnji številki. E. A.

Nov slovenski tamburaški mesečnik „Lira“ izhaja, kakor poročajo dnevniki, od 25. januarja t. l. Cena celoletno 10 K, polletno 5 K, posamezne številke po 1/20 K. Naročila sprejema upravništvo »Lire« v Ljubljani, Sodna ulica št. 4/II.

Pod naslovom „O slovenski narodni glasbi“ objavlja prof. D. Beranič v znanstveni reviji »Čas« (št. 1 in 2 t. l.) razpravo, ki naj opozarja na pomen narodnih napevov in naj označi njihove lastnosti. Do sedaj priobčenemu delu, ki temelji večinoma na znanih raziskavanjih hrvatskega muzikologa Fr. Ks. Kuhača in njegovem standard-worku »Južnoslovjenske narodne popjevke«, se v obče pridružujemo. Glavna zasluga vsaj dosedanjih razkladanj pisateljevih ne leži tako v novih mislih kakor v tem, da ž njimi opozarja naše nabiratelje narodnega gradiva na popolnoma krivo metodo dosedanjega njihovega delovanja. Pomembnih pozitivnih rezultatov bo po našem mnenju mogoče doseči jedino na podlagi veliko osnovane glasbeno-znanstveno urejene zbirke narodnih motivov in pesmi, ki je sedaj Slovenci še nimamo. Osobito Štrekljeve notacije so popolnoma nezanesljive. (Pri delu tako monumentalnega pomena bi se pač bilo izplačalo, da bi se gradivo bilo dalo tudi glasbenemu veščaku v pregled, eventualno v obdelovanje.) Ko bo Beraničeva razprava vsa objavljena, se bomo eventualno še temeljiteje pečali z njenimi rezultati.

Dve novi skladbi je izdala Katoliška Bukvarna v Ljubljani in sicer: P. Hugolin Sattner: Missa Seraphica ad quatuor voces inaequales cum organo. Partitura 3/20 K, posamezni glasovi 50 v. (Kritiko objavil je Stanko Premrl v št. 3 »Slovenca« z dne 5. januarja t. l.) in Stanko Premrl, Telovadska. Za moški zbor. Partitura 50 vin, glasovi (po dva skupaj) 10 v. (Ocen o je spisal F—č, št. 23. »Slovenca« z dne 29. januarja t. l.) — Skladbi nam niste došli.

„O glasbeni vzgoji s posebnim ozirom na ljudsko šolo“ je naslovljena 52 strani obsegajoča temeljita razprava našega sotrudnika, zaslužnega muziko-pedagoga in skladatelja H. Družoviča, ki je priobčena v »Pedagoškem Letopisu« IX. 1909 (str. 57 sl.). Na vzgojeslovnem polju zelo delavni pisatelj rje tu ledino. O temeljitem in vsega priznanja vrednem sp isu bomo poročali o priliki obširneje.

Predpustne šale naših kritikov. O Jarnovi »Logarjevi Kristi« piše novi glasbeni kritik »Ljubljanskega Zvona«, dr. Jos. C. Oblak tekom svoje Girardiju, Pepici Glöcknerjevi in »razposajenemu duhu Dunajskemu« posvečeni himni sledeče besede: »Ne morem reči, da je glasba bogve kako originalna, — skoro nekaj potpourri dunajskih popevk je — vendar pa ne plagijat (sic!), kakor so ji hoteli nekateri očitati — toda opereta v svoji celoti z libretom in glasbo vred (kaj še?) je nekaj tako ljubkega, da ti je pravi užitek čuti jo po „Nižini“, „Lohengrinu“ i. dr.« Tako je torej stališče, ki ga zavzema v najnovejšem času »Ljubljanski Zvon«, »mesečnik za književnost in prosveto« napram Wagnerju. »Logarjeva Krista« pa — »Lohengrin!« Naš kritik-sotrudnik, ki ga diči o pravem času in na pravem mestu morda ravno toliko zaželjene »Dunajske razposajenosti« kakor drja. J. C. Oblaka, se je prebravši ta monumentalni stavek udajal v svoji predpustni razpoloženosti sledeči idilični viziji: Zvonik! V njem sedi Pepica Glöckner — Dunajsko-razposajena »Zvonikarjeva« — in — zvoní! Vrabci okoli zvonika imajo svoje podunajčanjeno veselje, plešejo in kričijo na vse grlo. Visoko gori nad vsemi »oblaki« pa kroži mirno samotni busard, ne zmeneč se za vse zvonike, vrabce in oblake sveta! ... Akordovci pač tudi v predpustnem času »ostanemo, kakor smo b'li« in

ozirajoči se za onim sokolom pojemo raje »Zvonikarjevo« starega našega Potočnika:

„Zvonovi, zvonite!
Na delo budite!“

Da, da, *na delo!* — Druga slika! Skrit pod predpustno masko anonimnosti je »kritik« »Slovenskega Naroda«, pišoč o prvi številki »N. A«, ovekovečil sledečo modrost: »Glede kritike povdarja list, da se bo posluževal onega merila, ki je pri drugih kulturnih narodih v rabi, ter odklanja takozvano relativno kritiko. To je čisto gotovo edino pravilno stališče, *in upamo, da se ga bo list od 2. številke dalje res držal*«. Punctum! Dixit et . . . »Slovenski Narod« nam bo dovolil, da gojimo tudi mi svoje predpustne nade. Tako na pr. upamo, da se bo »Slovenski Narod« od 400. številke tekočega letnika — ki izide menda na predpustni praznik sv. Nebogankolija — držal sicer prav postnega principa: Utemeljuj, kar trdiš! A, kakor namignjeno, »naš up bo šel po vodi.« »Slovenski Narod« dixit et salvavit animam — *nostram*. Kajti koj smo si mislili, da, če »Slovenski Narod« zabavlja in nas iz zasede in zahrbtno napada, nas vsaj »Slovenec« ne bo zdelal. In prav smo imeli. Drugi slovenski listi so vsprejem poslani jim prve številke kvitirali s sledečo opombo: ?! *Nihil* dixerunt et solvaverunt iterum animam *nostram*. Drugače bi namreč bila izpadla sodba morda prav uničujoče: »Vse za nič.« . . . Tako se trudijo naši listi na vse načine, da nas podpirajo pri našem nehvaležnem delu — seveda le o predpustu in s predpustnimi sredstvi!

„Popotnik“, Pedagoški in znanstven list, prinaša v 1. letošnji številki članek H. Druzoviča „*Poučujmo petje po notah!*“ in obširno oceno Druzovičeve »Pesmarice« za ljudsko šolo, ki jo je spisal Cvetko.

Naše skladbe.

Iz prebogate produkcije glasbenega materiala med Čehi in iz pomanjkanja slovenskih glasbenikov po poklicu izcimila se je čudna prikazen češko-slovenskih muzikov. *Nedved*, *Foerster* sta postala i po smeri in vsebini ustvarjanja več ali manj Slovenca; mlajši, kakor *Hoffmeister*, *Procházka*, so obdržavali v glavnih potezah svoj narodni češki značaj in so se tudi vrnili zopet v svojo ožjo domovino. Vsi pa so žive ilustracije k presni besedi: Umetnost gre za kruhom. Da vendar hkratu opazujemo drug, še čudnejši fenomen izseljevanja slovenskih umetnikov v tujino (Jenko, Vilhar, Čerin), ki variira staro pesem o proroku v domovini, nam bi moralo dati povoda, da bi preišlevali resno o vzrokih teh prikazni, predvsem pa delo naših umetnikov višje cenili, kakor se to zgodi. Na vsak način nas veže vez hvaležnosti na one Slované, ki nam posojajo drage volje svojo moč in inteligenco ter nas delavno podpirajo pri zgrajenju domače muzikalne literature.

Topot pozdravljamo prvokrat v naši sredini češkega skladatelja *Adolfa Feixa*, ki se predstavlja širši javnosti takoj s »*Slovensko* rapsodijo«. Rojen dné 18. februarja 1872 v Jabloncih na Češkem izvežbal se je v glasbenih strokah na konzervatoriju v Pragi, kjer so mu bili učitelji ravnatelj Skuherský in profesorji Klíčka, Foerster, Kaan, Blažek, Stöcker, Knüttel. Leta 1893 je postal vojaški kapelnik, v kateri lastnosti je služboval 15 let na Ogerskem. Od 1. decembra 1908 vodi »Glasbeno Matico« v Celju (podružnico Ljubljanske »Glasbene Matice«), kjer poučuje klavir, gosli, harmonijoslovje, glasbeno teorijo in petje. Med njegovimi skladbami je omeniti Gregorjansko mašo, simfonijo in več skladb za orkester, za zborovo in solo-petje in za klavir.

Nadejamo se, da napravimo našim naročnikom veliko veselje z objavo njegove »Slovenske rapsodije«.*) Lahka, učinkljiva

*) V grškem starem veku so bile rapsodije (od ῥάπτειν, šivati in ᾠδή, napev) odlomki večjih epskih pesnitev, ki so jih peli »rapsodi« ob spremljevanju inštrumentov (slični srbskim guslarjem). V modernem zmislu besede je rapsodija inštrumentalna fantazija, sestavljena iz narodnih pesmi. Slavne so ogerske, španske, norveške, slovanske rapsodije, (Liszt, Raff, Lalo, Dvořák i. t. d).

in zelo ljubka kompozicija je to, prikupljiva že po domačih zvokih, ki jih je skladatelj obdeloval fino in vendar enostavno. Skladbo prednašaj**) osobito v prvem delu strogo ritmično, natančno opazujoč vestno označene fraze. Nežno in lahko naj teče s »Tempo Allegro« zaznamovani odstavek (a-mol), mehko in pevaje, a ne prepočasi začetek trija. Z »Grandioso« nadpisani del (d-dur) se igra močno in prav široko s strogo ritmiziranimi, a ne preveč poudarjenimi trijolami v levi roki. Drugi »Grandioso« (c-dur) sme biti še nekoliko močnejši in širši od prvega.

Šantel ni novotar; naši prijatelji ga že poznajo. Zaljubljen jedinole v mehke, okrogle poteze gladke melodije, učinkuje tudi jedinole z njo. Šantlova priprostost je neumetna, prirojena, izvirna. Ko je danes priobčeno pesem o galebih pel, je moral stati sam Mozart za njim, sladko smehljaajoč, z onim ljubko-rezkim obrazkom, kakoršnega ga je naslikal Tischbein; gledajoč mu čez ramo v note zašepetal mu je eno svojih najljubeznivejših pesmi, katere zemeljski odsev so Šantlovi »Galebi«.

Iz te morske idile nas splaši *Gerbič*, sledeč krvavo-glasnim bojnim klicem pesnika-vojaka Maistra. Močan kakor napeta mišica, z ritmiko, ostro kakor meč, (posebno tam, kjer se bojujejo glasovi s kontrapunktnim rapirjem), je njegov moški zbor »V boj« od krvi in hrupa hlapeča, veselo-pogumna vojna slika. Pevci se bodo morali varovati prenačlenja, posebno proti koncu.

Vrnivši se na svoj mirni dom se srčno veselimo *Adamičevih* »Otroških pesmi«, dveh dražestnih malenkosti priproste, vendar nikakor ne navadne vsebine. Pozdravljeni taki učitelji, ki znajo z našimi Janezki in Metkami tako ljubko in hkratu tako pametno kramljati. Tu objavljena kosa sta nadaljevanje z »Uspavanko« (glej letnik VIII., str. 68) otvorjene publikacije. Našim malim in velikim otročičem v glasbi smemo razodeti, da imamo še celo Miklavževo torbico polno teh mikavnih bagatelic.

Zaključek današnjega kola je *Schwabov* moški zbor »Večer na morju«, ki udarja zopet na narodno struno. Pesem zahteva zelo fino cizeliranega prednašanja, da se ubranosti polna poezija ne prevrača v banalnost. Tempo je Allegretto tranquillo, pravi gondoljerski tempo, z naglasom na *tranquillo*, torej prav mirni, zmerni allegretto. Prehitro časomerje bi pokvarilo ves vtisk. Mi si mislimo predavanje tega po našem mnenju zelo učinkovitega zbora na ta način, da se začnjenja *ppp*, kakor bi se pelo nekje na čolnu, zelo daleč zunaj na morju, ob brenkajočem spremljevanju kitare, ki ga markirajo bolj kratko, portamento, a la *piccato* prednašani basi. Najprej se razločujejo samo temeljni toni spremljevalnih basovih glasov, potem šele melodija v tenorju, čim dalje tem glasneje. Čoln privesla. Čisto blizu bi bila pevska družba začetkom v $\frac{6}{8}$ taktu pisanega dela, ob čigar ponovitvi (sempre meno mosso) bi se zvoki zopet oddaljevali, postajali čim dalje bolj tihi in se slednjič popolnoma izgubljali v neskončnih prostorih tajinstveno-tiho pluskajočega, zatemnečega morja.

Kaka poezija! Pevovodje, poskusite, za uspeh vam jamčimo. A brez vročega truda ne pojde!

Krek

Zapiski.

Dve novi operi laškega skladatelja *Leoncavalla* ste bili uprizorjen prvič v Rimu. Opera »Maja« je vsled revnega libretta in plitve iznajdbe popolnoma propadla, dočim je imela komična opera »Malbrough« odločen uspeh. Foersterjevo opero »Gorenjski slavček« bodo uprizorili v češkem narodnem gledišču v Brnu.

Nova enodejanska opera »Suzanina skrivnost« skladatelja *Wolfa-Ferrarija* je doživela dne 4. decembra 1909 svojo prvo uprizoritev v Monakovski dvorni operi. Kritika imenuje glasbo duhovito, okusno, dovtipno, fino v harmoniki, ritmiki in inštrumentaciji. Najmanj je ugajala melodična iznajdba, ki je mestoma neizvirna, sloneča na Mozartu in Rossiniju. Delo, ki ga je dirigiral S. Mottl mojstrsko, je bilo sprejeto s srčno simpatijo.

**) Migljaji, ki jih podajamo o naših skladbah na tem mestu, niso morda avtentične interpretacije ali vsaj avtorizovana navodila. Torej nimajo drugega pomena kakor mnenje kogar-koli.

Med orkestralnimi skladbami slovanskih skladateljev, ki so se prednašale nadalje tekom te sezone, je omeniti: *Glazunov*, Simfonija št. 8 (Lipsko, Windersteinov orkester), *Čajkovskij*, „Manfred“ (Mainz, Simfonski koncerti, Lipsko, orkester Gewandhaus), *Dvořák*, Simfonija št. 5 (Helsingfors, Simfonski orkester), *Kalínikov*, Simfonija št. 1, *Glazunov*, „Stenka Rasin“ (oboje: Moskva, Rusko društvo), *Čajkovskij*, Simfonija št. 4 (Dunaj, orkester Dunajskih glasbenikov in Dunajsko koncertno društvo, *J. B. Foerster*, „Cyrano de Bergerac“, simfonična pesnitev (Praga), *Smetana*, „Vltava“ (Dunaj, Dunajsko koncertno društvo in Orkester Dunajskih glasbenikov, ter Halle o. S., Dezavsk dvorni orkester), *Rahmaninov*, Simfonija e-mol (Berlin, Filharmonski koncerti) *Glazunov*, „Chopiniana“ (Dunaj, orkester Dunajskih glasbenikov), *Dvořák*, Simfonija e-mol „Iz novega sveta“, *Rimskij-Korzakov*, „Scheherazade“, (Oboje: Halle o. S., Simfonski orkester), *Smetana*, „Vyšehrad“, *Glazunov*, Ouverture solonelle (oboje: Heidelberg, Bachovo društvo) *Čajkovskij*, „Burja“, simfonična pesnitev (Berlin, Filharmoniki), *Čajkovskij*, „Francesca da Rimini“, *Glazunov*, „Rajmonda“, suita (Frankobrod, Muzejska družba), *Noskowski*, „Step“, simfonična uvertura (Lvov, Gališko glasbeno društvo), *Smetana*, „Blanik“, simfonična pesnitev (Dunaj, Dunajska koncertna družba), *J. B. Foerster*, Simfonija št. 3, d-dur, op. 36, istega Slavnostna uvertura, op. 70 (oboje: Orkester Dunajskih glasbenikov).

Filharmonsko društvo v Mariboru je sviralo pri svojem prvem letošnjem koncertu dve orkestralni legendi (as-dur in f-dur) našega sotrudnika *E. Berana* (Berova). Oba kosa sta žela zaslužen priznanje. (Prva prednašba v Brnu 1. 1897).

Najnovejša (osma) simfonija *Gustava Mahlerja*, ki se bode prvokrat prednašala meseca septembra t. l. v Monakovem pod vodstvom skladateljevim, potrebuje aparata 1000 sodelavcev (3 med seboj neodvisne zборе, 8 solistov in veliki orkester).

Med komorno-glasbenimi deli slovanskimi, ki so se prednašala, v tej sezoni, je še omeniti: *Karl Bendel*, Godalni kvartet, f-dur, op. 119 (Dunaj Berlin in drugod, Ševčikov kvartet [Glasbeniki Lhotsky, Procházka, Moravec, Váška]), *Moszkowski*, Suita, op. 71, v obdelavi M. Pressa, *Grečaninov*, Trio c-mol, op. 38 (oboje: Berlin, Ruski trio), *Glazunov*, Kvartet, a-mol (Berlin, Ševčikov kvartet), *Suk*, Kvartet, op. 11, (Heidelberg, Češki godalni kvartet), *Dvořák*, Kvartet, op. 81, (Heidelberg, Karlsruški kvartet), *Smetana*, Klavirski trio in oba godalna kvarteta (Praga, Češki godalni kvartet), *Smetana*, Kvartet „Z mého života“ (Lvov, Ševčikov kvartet), *Dvořák*, Godalna kvarteta e-dur, op. 80 in op. 96, (Dunaj oziroma Trst, Bruseljski kvartet).

Med instrumentalnimi koncerti slovanskih skladateljev, ki so jih igrali tekom te sezone, je še omeniti: *Čajkovskij*, Koncert za gosli, d-dur (Elberfeld, Efrem Zimbalist s koncertno družbo in Dunaj, Géza pl. Kresz z orkestrom Dunajskih glasbenikov), *Glazunov*, Violinski koncert (Essen, Efrem Zimbalist z glasbenim društvom), *Dvořák*, Koncert za čelo (Hamburg, Pablo Caral s filharmonskim orkestrom), *Paderewski*, Violinska sonata, a-mol, *Stojowski*, Violinska sonata, g-dur (Lvov, Vaclav Kochański in H. Melcer).

Frida pl. Vukovićeva je pela pri svojem dne 9. jan. t. l. na Dunaju prirejenem koncertu med drugimi tudi dve pesmi hrvatskega skladatelja *J. Hatzeja* („Moja sudba“ in „Suzi“) z izvirnim besedilom. Skladbi ste zanimali zbog izrecnega narodnega značaja. Pevka (soproga dvornega svetnika in državnega poslanca Vukovića) je žela živahno priznanje, ki ga je pripisovati gorkemu mehku glasu in znatnemu muzikalnemu znanju nadarjene hrvatske pevke.

Ptujsko glasbeno društvo je prednašalo pri svojem prvem letošnjem orkestralnem koncertu prvokrat po rokopisu simfonijo št. 1 a-dur *E. W. Degnerja* pod vodstvom artističnega ravnatelja dr. R. pl. Mojsisovića. Zadnji je učenec prerano umrlega muziko-pedagoga in skladatelja Degnerja (ravnatelja vel.-vojv. glasbene šole v Weimaru), med kogar učence štejeta tudi naša rojaka *Druzovič* in *Krek*.

O Chopinu kot „klavirskem pesniku“ razpravlja dr. W. A. Thomas-San-Galli obširnov svoji ravnokar izišli publikaciji „Musikalische Essays“ (Otto Hendel, Halle o. S., brez l., cena vez. M 2'50), pri čemer tudi uporablja novejša raziskavanja Chopinovihi biografov *Hoesicka* (Chopin, Zycie i tworczosć) in *Karłowicza* (Pamatki po Chopinie). Skoraj vsa klavirska dela Chopinova se tu razlagajo nekako v zmislu programske muzike v zvezi z narodnim življenjem poljskim. Doslej še premalo naglašeno dejstvo, da se je čutil Chopin za pravega Poljaka, ki je ljubil svoj narod in njegov jezik nad vse, je smatrati sedaj pač za dokazano. Knjigi, ki obsega obilo drugih zanimivih razprav na polju glasbene zgodovine, je priložena do sedaj še ne objavljena „Mazurka“ Chopinova.

Novo izišle skladbe slovanskih komponistov (navedene z izvirnim naslovom) so med drugimi: *Ignaz Paderewski*, Canzone (Chant sans paroles) pour Piano. Berlin. Ed. Bote & Bock (M. 1'50), *Maurice Moszkowski*, Dix piéces mignonnes pour Piano op. 77. Mainz. B. Schott's Söhne (po M. 1'50), *S. Iw. Tanejew*, Zehn Gedichte für eine Singstimme mit Klavier, op. 26. Berlin, Russischer Musikverlag (M. 4'50), *G. Catoire*, Drei Gedichte für eine Singstimme und Klavier op. 19 (ibidem, M. 1'80), *Felix Nowowiejski*: Dumka für Orgel, op. 31 No. 1 Leipzig, Otto Junne (M. 1'—), *G. Catoire*, Vier Praeludien für Klavier op. 17. Berlin, Russischer Verlag (M. 3'—).

V založbi Universal-Edition na Dunaji izhajajo dela *Adolfa Jensena* in *Henr. Wieniawskega* najznanejši kosi za gosli in klavir kakor „Légende“, „Scherzo Tarantelle“, „Carnaval russe“ v zelo ceneni izdaji po K 1'20. Ista založba je izdala ob petdesetletnici češkega komponista *J. B. Foersterja* klavirski izveček njegove opere „Jesika“ s češkim izvirnim in nemškim, po drju. R. Batki prevedenim besedilom.

V 6. sešitku glasbeno-gledališke revije „Der Merker“ predlaga *Pavel Marsop* ustanovitev samostalne muzikalne ljudske knjižnice na Dunaju. — *Rihard Batka* skuša pod naslovom „Richard Wagner oder Richard Geyer? Eine Vaterschaftsfrage“ dokazati, da je bil oče Richarda Wagnerja res takratni mož Wagnerjeve matere, *Friderik Viljem Wagner*, ne pa njegov oči L. Kr. Geyer, kakor je bil Wagner sam prepričan (prim. njegovo pismo z dné 19. sept. 1858 prijateljici Matildi Wesendonck) in kakor trdijo tudi njegovi životopisci, v prvi vrsti slavni *Glasesnapp*.

Razni jubileji in spominski dnevi. Glasbeni svet praznuje 22. svečana t. l. stoletnico največjega poljskega glasbenika *Friderika Chopina*. O tej priliki bo prednašala *Madame Riss-Arbeau* iz Pariza na Dunaju na devet zaporednih koncertih vsa klavirska dela tega skladatelja. — Češki skladatelj *J. B. Foerster* obhajal je svojo petdesetletnico (roj. 12. dec. 1859). Počastili so umetnika posebno v Pragi (s prednašanjem njegove simfonične suite „Cyrano de Bergerac“) in na Dunaju (z več koncerti, ki so bili posvečeni njegovim orkestralnim in komorno-glasbenim delom). — Dne 1. jan. t. l. praznoval je češki glasbeni pisatelj in skladatelj *Emanuel Chvála* tridesetletnico svojega sodelovanja pri Praški „Union“ (prejšnji „Politik“). Posebno pozornost je vzbudil s svojo kratko, a temeljito knjigo „Čtvrtstoletí české hudby“ (1888), ki je izšla tudi v nemškem jeziku pod naslovom „Ein Vierteljahrhundert böhmischer Musik“ (1887). — Dne 18. maja t. l. bo izpolnil *Karl Goldmark* (roj. v Keszthely na Ogrskem) osemdeseto leto svojega življenja. Goldmark je zložil razun številnih simfoničnih in komorno-glasbenih del več uspešnih oper kakor „Sabska kraljica“ (1875), „Merlin“ (1886 oz. 1904), „Heimchen am Herd“ (1896), „Zimska pripovedka“ (1908). Njegovo prvo opero „Sabska kraljica“ pripravljajo na slovenskem deželnem gledišču v Ljubljani. — Letos praznujejo *Dunajski filharmoniki* svoj 50letni jubilej. Iz tega povoda dne 20. in 21. marca t. l. vršecih se slavnosti se bosta kot delegata Ljubljanske „Glasbene Matice“ na vabilo Dunajskega župana udeležila muzejski ravnatelj profesor *dr. Josip Mantuani* in *dr. Gojmir Krek*. — Izvrstni pianist in znameniti komponist *Fran Ks. Scharwenka* je izpolnil 6. jan. t. l. 60. leto. — Dne 13. marca t. l. bi bil *Hugo Wolf*, izvrstni skladatelj pesmi, star 50 let (rojen leta 1860. v Slovenjem Gradcu na Štajerskem, umrl dne 22. februarja 1903 v nižjeavstrijski blaznici na Dunaju). — Petdesetletnico svoje starosti je praznoval dne 13. febr. t. l. Slovencem dobro znani klavirski virtuoz *Leopold Godowsky*, šestdesetletnico pa znameniti glasbeni pisatelj *Dunajski Maks Kalbeck* (rojen 4. jan. 1850). Kalbeck je prevedel med drugimi tudi več čeških opernih besedil na nemško.

Petindvajsetletnico smrtnege dné skladatelja *Bedřicha Smetane* obhaja sedaj češki narod nekako post festum. Smetana je bil rojen dné 2. marca 1824 v Ljitomišlju. Leta 1856 prevzel je mesto dirigenta filharmonske družbe v Göteborgu. 1861 se je vrnil v Prago, kjer je postal 1866 kapelnik narodnega gledišča. Ker je pa popolnoma oglušel, se je moral leta 1874 odpovedati temu mestu. Po kratki duševni bolezni je umrl dné 12. maja 1884 v Praški blaznici. — Smetana je prvi veliki češko-narodni skladatelj. O njem je mogel znameniti češki kritik *Chvala* opravičeno izreči pomembne besede: „Na počátku byl Smetana!“ On je zložil 8 oper: „Braniboři v Čechách“ (1863), „Prodaná nevěsta“ (1866), „Dalibor“ (1868), „Dvě vdovy“ (1874), „Hubička“ (1876), „Tajemství“ (1878), „Libuša“ (1881) in „Čertova stěna“ (1882). Razun tega je ustvaril 4 simfonične pesnitve (med njimi monumentalni ciklus „Má vlast“), več skladb za orkester, 2 godalna kvarteta (e-mol [„Z mého života“ in c-dur), klavirski trio, več češko-narodnih plesov, zborov, klavirskih kosov itd. Pred kratkim umrli češki estetik *O. Hostinský* posvetil mu je celo študijo (1901). V spomin na smrti dan Smetanov je prednašal slavni češki kvartet njegov klavirski trio in oba godalna kvarteta, operni šef *Kovařovic* pa je predaval s svojim orkestrom njegove simfonične pesnitve „Rihard III“, „Hakon Jarl“ in „Valdštyňův tábor“. V znak globokega spoštovanja in ljubezni postavi češki narod svojemu velikemu rojaku spomenik v Pragi. Predsednik spomenikovega društva je dvorni svetnik dr. *Jaroslav Goll*, podpredsednika sta operni ravnatelj *Karol Kovařovic* in slikar *Maks Švabinský*. Nove člane in prispevke sprejema društvo pod naslovom Praga, II. Jungmanova ul. 39. Ustanovniki plačajo enkrat za vselej 100 K, prispevajoči člani letnih 10 K, aktivni člani letni 2 K.

Vítězslav Novák, voditelj češke moderne, je uglasbil Svatopluka Čecha epsko pesnitev „Burja“ za orkester, zbor in soli. Prva predstava bo 4. aprila t. l. v filharmonskem društvu „Beseda brněnská“ v Brnu.

Mira Korošec, rodom Hrvatica iz Siska, je angažirana na Dunajski dvorni operi.

Dr. Otokar Hostinský, profesor estetike na češkem vseučilišču v Pragi, je umrl dné 19. jan. t. l. v starosti 63 let. Hostinský, ki je bil tudi član Cesarja Franca Josipa akademije in Češke družbe znanosti in umetnosti, šteje med najslavnejše češke estetik. Posebno čislane so njegove številne razprave o češki glasbi, osobito o Smetani, Fibichu in Dvořáku. Ena njegovih zadnjih razprav, „Antonín Dvořák ve vývoji naší dramatické hudby“, je izšla 1. 1908 v Pragi.

Kuratorij za pospeševanje ruskih skladateljev in glasbenikov v St. Peterburgu je pripoznalo Glinkovo premijo sledečim skladateljem: 1.) *Sr. Blumenfeld* (za simfonijo op. 39) Rb 1000. 2.) *N. Čerepnin* (Koncert za klavir in orkester, cis-mol) Rb 500. 3.) *M. Steinberg* (Godalni kvartet op. 5) Rb 500. 4.) *Skrjabin* (5. sonata za gosli) Rb 500. 5.) *Stravinski* (Scherzo Fantastique za orkester) Rb 500. Nagrade se izplačajo iz glavnice, ki jo je podaril *Beljajev*.

Jubilej češke narodne himne je bil dné 23. dec. 1. l. Ta dan je minulo 75 let, kar je v J. K. Tylovi burki „Fidlovačka“ slavni češki basist

Strakatý zapel prvokrat Škroupovo „Kde domov můj“, ki je po letu 1860 splošno priznana kot češka narodna himna.

Ustanovnik in dolgoletni predsednik „Dramatičnega društva“ v Ljubljani, dr. Karl vitez Bleiweis-Trsteniški, je umrl dne 31. dec. 1909 v starosti 76 let. Bleiweis je bil svojčas tudi eden ustanoviteljev čitalničnega pevskega zbora, iz katerega se je pozneje izcimila „Glasbena Matica“.

Lev Funtek v Wiburgu na Finskem je predaval s tamošnjim filharmonskim orkestrom Lisztovo „Hunsko bitko“, Wagnerjevo „Siegfriedovo idilo“ in Brucknerjevo simfonijo št. 2. Dnevnik hvalijo Funtkovo znanje in dirigentsko spretnost.

Češka akademija znanosti in umetnosti v Pragi je razdelila sledeči nagradi: 1.) O. Ostrčil (za opero „Kunálovci“) 2000 K. 2.) Ivan Kunc (godalni kvartet op. 9) 800 K. Razun tega so dobili štipendijev in podpor sledeči skladatelji: Rudolf Karel (500 K), dr. O. Zich in V. Stepan (po 300 K), Jos. Konba (400 K) in Em. Jaros (200 K).

Na belgrajski operi je angažiran Slovecem dobro znani poljski tenorist Orzelski. Istotam sodelujeta v zboru bivši članici Slovenskega dež. gledišča v Ljubljani, Amalija Juvanova in Marija Pavletova.

Tenorist Ernest vitez Cammarota je zopet angažiran za tri leta kot član Zagrebške opere.

V Cesarsko-ruski glasbeni družbi so bili izvoljeni za častne člane: S. Tanejev, Anatol Liadow, S. Rahmaninov, Aleksander Skrjabin, Aleksander Veršbilovič in sledeči inozemski umetniki: J. Svendsen, Engelbert Humperdinck, Giovanni Sgambati, Hans Richter, Eugène Ysaie, I. Paderewski, Jos. Hofmann, L. Godowsky.

Grof Sergěj Tolstoj, najstarejši sin slavnega pesnika, je dobil prvo nagrado (500 Rb) za uglasbitev Burnsovih besedil pri razpisu „Maison du Lied“ v Moskvi. Drugo nagrado (200 Rb) so izročili P. A. Vidalu.

Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti, knjiga 176 (Zagreb 1909) prinaša konec Kuhačeve razprave o „Osobinah narodne glasbe, osobito hrvatske.“

Listnica uredništva.

Vse nestalne cenj. dopisnike in skladatelje, vzlasti pa one gg. avtorje, ki si želé natančnejše presoje vposlanih a ne sprejetih skladb, prosimo, da nam blagovolijo naznaniti vselej kako šifro ali psevdonim, pod katerim jim moremo odgovoriti v listnici. Na vprašanja, katerih predmet utegne zanimati tudi širše kroge, odgovarjamo izključno le v listnici. — Č. g. poročevalce uljudno opozarjamo, da moramo rokopise najpozneje do 8. prejšnjega meseca imeti v rokah.

Mnogim c. dopisnikom. Naravnost deževalo je najlaskavejših priznalnih izrazov. Presenečeni smo bili, ker takega navdušenja za stvar in nezavidne hvale nismo pričakovali. Bodite prepričani, da nismo tako domišljavi, da bi nas pohvalni superlativi mogli motiti v spoznavanju našega nivoja in v stremljenju po spopolnjevanju. A veselilo nas je vendar Vaše toplo priznanje, ker dokazuje, da vživajo naša prizadevanja ne samo pri pretežni večini strokovnjakov temveč tudi pri širšem občinstvu čim dalje večjih simpatij, da imajo torej bodočnost. Najiskrenejša hvala Vam vsem za Vaše priznanje. Tudi mi ga včasih potrebujemo kakor solnce. Sicer se čutimo še dosti čile in krepke za nadaljni boj; da, za boj! A vendar se tudi v nas javijo semtertja želje po miru. Delavci se pač prej utrudijo kakor govorniki. Raditega Vas vse, ki ste nam izrazili svojo naklonjenost, in sploh vse prijatelje domače umetnosti srčno prosimo, da nam izkazuje Svoje simpatije tudi dejansko: s pridnim naročanjem (pa tudi plačevanjem naročnine!), s propagiranjem lista, s prednašanjem naših skladb, s sodelovanjem pri prilogi, osobito s poročanjem o vseh zadevah, ki se tičejo naše umetnosti. Če nam je pohvalna beseda solnce, ki nas prijazno obsveti, nam bo ono dejansko priznanje luč, ki nam daje tudi gorkote in življenja, ki ni samo lepa temveč tudi rodovitna. V tem zmislu Vam kličemo: Več luči, vzlasti pa več plodonosne toplote in delavnega priznanja!

Glasbenim društvom širom naše domovine. Naši v prvem sešitku izraženi prošnji za sodelovanje se je do sedaj le malo število pevskih društev odzvalo dejansko. Tako žalostnega vspeha bi se pač pri vsem svojem pesimizmu ne bili upali pričakovati. Vsako društvo šteje vendar gotovo več delavnih mož med svoje člane (v prvi vrsti bi bili to odborniki), ki so za glasbo, za napredek našega naroda, za svoje društvo toliko vneti, da samim sebi nalagajo mali trud poročanja ali vsaj pošiljanja programov in pospešujejo s tem vse tri omenjene smotre. Vzdrnite se torej! Dokler še manjka le eno društvo med našimi sotrudniki, ne morejo naša poročila biti popolna. (Morda bodo „N. A.“ svojčas glavni dokument, iz katerega bo zgodovina posnemala, kaj se je delalo na glasbenem polju, in kdo je kaj delal. Vsako društvo si naj šteje v dolžnost, da si pridobi častno mesto v zgodovini slovenske glasbe in hkratu tudi pospešuje naš list in s tem posredno zopet glasbo sploh. Zato še enkrat: Vzdrnite se! Pokažimo že vendar, da nismo le rodoljubi z besedo, da nam narodni blagor ni komedija temveč resni cilj, o katerem smo si svesti, da ga z domoljubnimi frazami ne bomo nikdar dosegli. Vzdrnite se! Ne najdem časa in položaja bolj primernih in krasnejših besed, kakor so one, ki jih je pel Wagner v svoji velikanski apoteozi glasbenega napredka, v svojih „Mojstrih-pevcih Norimberških“:

„Wach' auf, es nahet gen dem Tag,
ich hör' singen im grünen Hag
ein' wonnigliche Nachtigall,
ihr' Stimm' durchklinget Berg und Thal:
die Nacht neigt sich zum Occident,
der Tag geht auf von Orient,
die rothbrünstige Morgenröth'
her durch die trüben Wolken geht!“

Ali slišite? Glasbena zora! Dani se! Čas je! Vzdrnite se!

G. J. B. v B. Skladatelji načeloma ne dobivajo brezplačnih izvodov našega časopisa, ker se lahko zahteva, da je vsak glasbeno nabraženi Slovenec naročnik „N. A.“ Honorar za Vaš prispevek Vam je gotovo že došel. Slednjič vposlani mešani zbor pride o priliki na vrsto, ako ga nam prepustite brezplačno. Prejema vposlanih skladb v bodoče ne moremo posebej pismenim potom potrjevati. Prosimo torej vse pošiljalce, da pošiljajo skladbe priporočeno, ako se boje, da nam ne pridejo v roke.

„Mak žari . . .“ v Vel. L. „Kratka in odkrita ocena“ bi bila: Nardarjenost, a pomanjkanje temeljite šole. Oglejte si neznosno enoličnost harmonij v mešanem zboru, ki se izraža posebno v basovih korakih: g, h, g, d, a, d, g, d, g, d, a, d, g, d, a, g, c, g i. t. d. Nemogoči so kvintni postopki kakoršni so v 19. in 20. taktu, razvez terckvartakorda v 29. in 30. taktu, pisava

glavnega četverozvoka v g-duru namesto

V primeru k temu oblične pomanjkljivosti že ne pridejo tako v poštev. Tudi moški zbor „Hrepenenje“ kaže velikih grehov zoper oblikoslovje in harmonijoslovje. Kvinte v 1. in 2. taktu nas motijo občutljivo, ravno tako neznosen je konec v b-duru (namesto v g-molu). Brez solidne teoretične podlage je vsak trud zastoj. Nabavite si Foersterjevo izvrstno knjigo „Harmonija in kontrapunkt“ (Cena 3 K 20 v) ter pridno preštudirajte vsaj prve tri dele. Potem se zopet oglasite s kako pesmijo „za poskušno“, ki jo bomo radi pregledali in — če bo primerna — še rajše objavili.

G. Jos. P. v Ljubljani. Izide v prihodnjem sešitku. Srčna hvala!

Adv D. (Dalmacija). Vaš „Intermezzo“ sprejet. V drugem delu (d-mol) smo pri razvezu septakorda malenkost prenaradili. Moški zbor Vam je na razpolago, ker nam konec manj ugaja. Živeli!

„Rosa“ v Ljubljani. Veseli nas, da ste v obče zadovoljni z našo kritiko. Kar se pa tiče Bacha (velikega Sebastijana namreč) bi skoraj stavili, da bi Vam bilo nemogoče, dokazati Svojo trditve. Moški zbor kaže isto hibo. Vsled naglašanja dominantne harmonije (glavnega četverozvoka) iz e-mola zgubljamo čut za tonaliteto (d-dur). Če bi ta nedostatek ne bil v Vaših skladbah naravnost kroničen, bi mu sploh ne bili posvetili toliko besed. Stvar se da seveda lahko popraviti, in če dovolite, storimo to mi sami. Z novim mešanim zborom se pa ne moremo sprijazniti. V obliki napravi vtisk raztresenosti radi množine večinoma neobdelanih motivov. Namesto okrožene oblike nam nudite bolj potpuriju slično sestavo različnih melodij. Kontrapunktna (imitacijska oziroma kanonična) mesta trpe skorej povsod pod ponavljanjem iste harmonije v dveh zaporednih taktih, h čemur Vas zapeljuje prepogostoma uporabljena imitacija v oktavi (Tako v 3. in 4., 6. in 7., 9. in 10., 11. in 12., 21. in 22., 27. in 28., 54., 55. in 56., v 59., 60., 61. in 62., v 69., 70., 71. in 72. taktu, boljše v 23. in 25. taktu). Tranquillo-stavek je bolj instrumentalnega (orglje!) kakor vokalnega značaja, spominja v fakturi nemalo na nekatere Bachove predigre za orglje (n. pr. na ono o koralu „Es ist das Heil uns kommen her“), kar samo ob sebi seveda še nikar pregrešek ni; a za vokalne glasove se take legato-figuracije manj dobro podajajo. (Če bi se v tem oziru sklicevali na Bacha, bi imeli prav, toda v ravnanju s pevskimi glasovi nam ne sme veljati za vzor.) Sekvence v sekundah, kakoršne se nahajajo v 44., 46. in 48. taktu, so za današnja ušesa že nekoliko utrudljive. Ne zamerite! Mislimo, da pridete, uvažujé naše pripombe, do istega zaključka kakor mi. Moški zbor hvaležno sprejet. Z mešanim zborom blagovolite razpolagati. Naš poklon!

G. Lačički, Senj. Oba zbora sta neporabna. Brezlično vezanje anemičnih motivov, ki stoje vrhutega na slabih harmoničnih nogah! Taka bitja niso sposobna za življenje. Ker je tudi v stavku dosti napak, bi bilo za Vas in nas premučno, če bi se spuščali na podrobnosti. Kakor domnevamo, stojite preveč pod zadržujočim vplivom vsakdanje cerkvene glasbe. Podčrtamo: vsakdanje! Eminentni vzgojevalni pomen dobre cerkvene glasbe spoštujemo visoko. Navadno vsakdanje blago pa je domena nekaterih v formalistni tabulaturi tičečih organistov in cerkvenih zborovodij, ki jim teče iznajdba prav slabo. Ako nam ne zamerite, bi Vam ordinirali pred vsem dobro, tečno muzikalno hrano, kolikor mogoče različno, mnogo in samo dobro, in — last not least — vsak dan en prašek suhe teorije vmes. Potem zadobé Vaše melodije rudeča lica. Tedaj bomo tudi mi imeli pravo veselje z Vašo muzikalno deco, opazuje, kako čvrsto bo znala gibati svoje zdrave, krepke ude.

G. I. L. v Št. V. Ako dovolite, da Vašo skladbo „Spomin“ nekoliko pilimo, in če ne zahtevate honorarja, smo pripravljeni, jo o priliki objaviti pod pridržkom, da še ni bila nikjer natisnjena. Moški zbor „Na delo“ Vam je na razpolago. O omenjenih pogojih se blagovolite izjaviti.

(Sklep 17. feb. 1910).

